

**UCHWAŁA NR XLII/7/22
RADY POWIATU W STASZOWIE**

z dnia 11 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
za rok 2021**

Na podstawie art. 12 pkt 11 oraz art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity, Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 r. poz. 1038, 1834.), w związku z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270, 2328) Rada Powiatu w Staszowie uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za rok 2021.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Staszowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Rajca

Załącznik do uchwały Nr XLII/7/22
Rady Powiatu w Staszowie
z dnia 11 marca 2022 r.

**SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA ZADAŃ
ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2021 ROK**

SPRAWOZDANIE Z WYKONYWANIA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2021 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie Zarządzeniem Starosty Staszowskiego Nr 50/2011 z dnia 28.12.2011 r. zostało wyznaczone do wykonywania zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu staszowskiego.

Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej/ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z zakresu pieczy zastępczej wynikają z:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270, 2328)
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66.)
- 3) powiatowego programu rozwoju systemu pieczy zastępczej dla powiatu staszowskiego na lata 2021 – 2023 – przyjęty uchwałą Nr XXXII/22/21 Rady Powiatu w Staszowie z dnia 19 maja 2021 r.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania małoletnim przez rodziców biologicznych i jest sprawowana w formie:

1. Rodzinnej pieczy zastępczej, której formami są:

1) rodzina zastępcza:

a) spokrewniona

b) niezawodowa

c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2. rodzinny dom dziecka.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w oparciu o postanowienie sądu. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej trwa do osiągnięcia przez niego pełnoletniości z możliwością pobytu do 25 roku życia za zgodą rodziny zastępczej lub dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej pod warunkiem, że wychowanek kontynuuje naukę.

Powołany został Zarządzeniem nr 4a/2017 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r. zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog, pracownik socjalny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zespół realizował następujące zadania:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i promowanie akcji rodzicielstwa zastępczego,
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji.
5. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia.
6. Współpracowano ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i organizacjami społecznymi.
7. Prowadzono poradnictwo zbiorowe i indywidualne dla rodziców zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych.
8. Prowadzono poradnictwo prawne dla rodziców zastępczych, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
9. Dokonywano diagnozy psychologiczne rodziców zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych.
10. Dokonywano okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.
11. Prowadzono działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne rodzin zastępczych.
12. Prowadzono badania psychologiczne oraz dokonywano analizy dotyczącej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

13. Zapewniano rodzinom zastępczym spokrewnionym i niezawodowym oraz prowadzącemu placówkę opiekuńczo – wychowawczą poradnictwo, które miało na celu wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu.

14. Zgłaszano do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dn. 9 czerwca 2011 r. w 2021 r. zatrudnionych było 2 koordynatorów pieczy zastępczej, oraz dwóch pracowników: pracownik socjalnym - realizującym zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, oraz psycholog, którzy wspólnie objęli swoją opieką i wsparciem rodziny zastępcze, w których przebywają wychowankowie i którzy wyrazili zgodę na współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej tj. 42 rodziny zastępcze i 55 wychowanków umieszczonych w tych rodzinach na wniosek rodziców zastępczych. Ponadto udzielali wsparcia 6 pełnoletnim wychowankom, którzy nadal przebywali w pieczy zastępczej i posiadają opracowane programy usamodzielnienia. W ciągu roku współpracowali również z 4 pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych kontynuującymi naukę, a którzy opuścili rodziny zastępcze. Wsparcie rodzin zastępczych ze strony koordynatorów poprawiło funkcjonowanie rodzin zastępczych. Z grup wsparcia łącznie skorzystało 12 rodziców zastępczych.

Udzielano rodzicom zastępczym specjalistycznego poradnictwa: udzielono porad psychologicznych - 97, prawnych - 5, porad socjalnych koordynatora pieczy zastępczej - 470.

Łącznie w roku 2021 r. na terenie powiatu staszowskiego funkcjonowało 46 rodzin zastępczych, w których przebywało 61 wychowanków.

Tabela 1. Rodziny zastępcze na terenie powiatu staszowskiego w ciągu roku kalendarzowego

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
spokrewnione	26	31
niezawodowe	20	30
zawodowe	-	-
RAZEM	46	61

Spośród 46 rodzin zastępczych: spokrewnionych 26 rodzin zastępczych, w tym 22 to dziadkowie, 4 stanowi rodzeństwo. Spośród 20 rodzin niezawodowych: 13 rodzin stanowi wujostwo, natomiast 7 to osoby niespokrewnione.

Na terenie powiatu staszowskiego nie funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe. Powiat staszowski jest na etapie tworzenia rodzinnego domu dziecka.

Na podstawie prawomocnych postanowień sądu w 2021 r. zostały utworzone 4 nowe rodziny zastępcze, w których umieszczono łącznie 7 dzieci. W tym zostało utworzone 3 rodziny zastępcze spokrewnione, w których przebywa 5 dzieci i 1 rodzina niezawodowa, w której przebywa 2 dzieci. 2 dzieci pochodzi z miasta Warszawa, 5 z terenu powiatu staszowskiego. W rodzinach zastępczych w 2021 r. 3 wychowanków osiągnęło pełnoletniość i zgodnie z indywidualnym programem usamodzielnienia 3 wychowanków opuściła rodzinę zastępczą.

W 2021 r. w rodzinach zastępczych łącznie przebywało 7 pełnoletnich wychowanków, którzy pełnoletniość uzyskali w latach poprzednich. 5 wychowanków w dalszym ciągu przebywa w rodzinach zastępczych i kontynuuje naukę. 2 wychowanków opuściła rodzinę zastępczą, jedna wychowanka otrzymała pomoc finansową na usamodzielnienie i pomoc rzeczową na zagospodarowanie.

Spośród rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu Staszowskiego w 2021 r. zostało rozwiązane 4 rodziny zastępcze. W 3 przypadkach pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych opuściły rodziny zastępcze, prowadzą samodzielne gospodarstwo domowe. W jednym przypadku małoletnia została umieszczona w placówce opiekuńczo – wychowawczej z uwagi na trudną sytuację zdrowotną matki zastępczej.

Pieczą zastępczą może być powierzona osobom, które spełniają przesłanki określone w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj.:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
 - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza,
 - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym:

- a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
- b) właściwości edukacyjnej i rozwoju zainteresowań,
- c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego,

Powierzenie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka odbywają szkolenie dla kandydatów po otrzymaniu od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wstępnej akceptacji dokonanej na podstawie oceny spełniania warunków, które zostały wymienione powyżej, a wynikające z art. 42 ustawy.

Na potrzeby Sądu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2021 r. przeprowadził ocenę 5 rodzin kandydujących do sprawowania pieczy zastępczej poprzez zrealizowanie następujących działań:

- zebranie jak najpełniejszych informacji o kandydatach, ich sytuacji rodzinnej, materialnej, zdrowotnej (wywiad środowiskowy, badania lekarskie, opinie, zaświadczenia o dochodach, niekaralności, itp.);
- zostały przeprowadzone badania psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- zorganizowanie wymaganych szkoleń.

Zgodnie z art. 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270, 2328) w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Z uwagi na epidemię COVID – 19 oceny sytuacji dziecka dokonywano w oparciu o wizyty w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej i informacje uzyskane podczas rozmów telefonicznych z rodzinami zastępczymi, opinie szkolne, oraz opinie przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz asystentów współpracujących z rodzinami. W 2021 r. odbyło się łącznie 96 spotkań zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Na posiedzeniu zespołu dokonano oceny sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ustalano aktualną sytuację rodzinną dziecka, metody pracy z dzieckiem i rodziną, wprowadzano ewentualne zmiany do planu pomocy dziecku, oceniano sytuację zdrowotną dzieci oraz ich aktualne potrzeby. Oceniano sytuację rodziców biologicznych pod kątem możliwości powrotu

dziecka do rodziny naturalnej. Sporządzono protokoły z posiedzeń zespołów, w oparciu o które zostały wydane opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ponadto w związku z art. 134 ww. ustawy zostało wydane 27 ocen rodzin zastępczych: niezawodowych i spokrewnionych.

Organizator rodzinnej pieczy zgodnie z obowiązującymi przepisami dwukrotnie w ciągu roku dokonał oceny dotyczącej zasadności pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Oceny te przekazywane są nie rzadziej niż dwa razy w ciągu roku kalendarzowego do Sądu Rejonowego w Staszowie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

W związku z uregulowaną sytuacją prawną 1 wychowanek został zgłoszony do procedur adopcyjnych prowadzonych przez Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny w Kielcach. Na chwilę obecną Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny nie wszczynał jeszcze procedury adopcyjnej. Dziecko jest emocjonalnie związane z rodzicem zastępczym. Rodzic zastępczy został ustanowiony opiekunem prawnym i nie wyraził zgody na przysposobienie dziecka.

W 2020 r. na terenie powiatu staszowskiego 3 dzieci po urodzeniu została pozostawiona w szpitalu, dzieci trafiły do rodzin zastępczych. W 2021 r. dwoje z tych dzieci zostało przysposobionych, natomiast jedno w dalszym ciągu przebywa w zawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu proszowickiego. Prowadzone jest postępowanie sądowe o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka w celu przeprowadzenia postępowania adopcyjnego. Rodzina zastępcza w której przebywa dziewczynka deklaruje chęć przysposobienia dziecka, po uregulowaniu sytuacji prawnej małoletniej.

W celu nawiązania wspólnego kontaktu, podniesienia kompetencji rodzicielskich oraz wymiany doświadczeń 12 rodziców zastępczych uczestniczyło w 3 grupach wsparcia zrealizowanych w 2021 r. Na spotkaniach rodzice zastępczy omawiali główne problemy w procesie opiekuńczo – wychowawczym. Tematyka grup wsparcia obejmowała:

- problemy opiekuńczo – wychowawcze występujące w rodzinach zastępczych,
- wpływ rówieśników na zachowanie dzieci i młodzieży
- relacje dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi

Rodzinom zastępczym udzielane były również informacje w zakresie:

- realizacji programu „Dobry start”
- realizacji programu „Rodzina 500+”
- zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Praw i obowiązki rodziców zastępczych.

Grupy wsparcia poprowadzone były przez psychologa, oraz koordynatorów pieczy zastępczej według ustalonego harmonogramu. Z uwagi na epidemię COVID – 19 nie udało się zrealizować wszystkich zaplanowanych spotkań grupy wsparcia. Rodziny zastępcze wycofywały się z udziału w grupach wsparcia w obawie o zdrowie.

Psycholog przeprowadził 14 warsztatów psychoedukacyjnych z 3 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w zakresie budowania kompetencji emocjonalnych i społecznych.

Na terenie powiatu staszowskiego funkcjonuje całodobowa Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza typu Rodzinnego w Połańcu przeznaczona dla 10 wychowanków (Powiat Staszowski uzyskał zgodę z Urzędu Wojewódzkiego na zwiększenie liczby miejsc w placówce). Z uwagi na brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci do lat 10 – problem ogólnopolski w 2021 r. w związku z prowadzonym postępowaniem, gdzie zachodziło zagrożenie zdrowia dziecka w placówce został umieszczony 6 letni chłopiec i przebywa jako 11 dziecko.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wzorem lat ubiegłych prowadziło kampanię dot. promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego. Nawiązano współpracę z Urzędami Gmin i Parafiami z terenu powiatu staszowskiego, szkołami, oraz promowano na stronach internetowych Starostwa Powiatowego i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Powołani do zespołu ds. pieczy zastępczej specjaliści: pedagog, psycholog i pracownik socjalny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, w 2021 r. brali udział w szkoleniach:

1. Szkolenie dot. ustawy o pomocy społecznej, zmiany prawne.
2. Szkolenie w zakresie postępowania w sytuacji zagrożenia o charakterze terrorystycznym - "Teoretyczne i praktyczne aspekty obrony przed uzbrojonym napastnikiem – „ACTIVE SHOOTER”
3. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej, zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zmiany dotyczące sposobu przyznawania pomocy dla rodzin zastępczych (dodatku w ramach programu Dobry start 300+ dla dzieci i młodzieży uczącej się, a przebywających w rodzinach zastępczych)
4. Dot. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Dobór i kwalifikacje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Postępowanie przy usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Przyznawanie świadczeń dla rodzin zastępczych”
5. Szkolenie dotyczące prawa pracy.
6. Szkolenie „ jak sobie radzić z trudnym klientem, trudnym dzieckiem”.
7. Realizacja zadań finansowanych ze środków PFRON.

8. Zdrowie psychiczne w czasie pandemii COVID-19.

Podnosili swoje kwalifikacje również poprzez samokształcenie.

Powiat Staszowski/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ma duże trudności w pozyskiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej. W oparciu o współpracę z innymi PCPR zauważa się, że jest to problem ogólnopolski, gdyż trudności dot. umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej występują na terenie całego kraju. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej napotyka na największe trudności z umieszczeniem w pieczy zastępczej małoletnich do 10 r. życia, gdyż w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dzieci te mogą być umieszczane jedynie w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Reforma w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, aktualnie nie przynosi oczekiwanych efektów. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej muszą spełniać obszerne wymogi ustawowe i zainteresowanie wśród osób jest bardzo minimalistyczne.

Nadal tut. PCPR będzie dokładał starań w poszukiwaniu kandydatów do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez promowanie funkcji rodzicielstwa zastępczego.

Staszów, luty 2022 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedkłada radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2021 r.